Lietas Nr. 11290046813
Lietas arhīva Nr. K22-0177-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ludzā, 2014.gada 26.novembrī

Ludzas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Gunārs Strucinskis,
ar sekretāri Veroniku Geceviču,
tulci Jeļenu Muleri,
piedaloties prokurorei Sandrai Katkevičai,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un

konstatēja

/pers. A/ izdarīja ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu kā persona, kas vada transportlīdzekli, ja tā izraisījusi cilvēka nāvi un ja tas izdarīts alkohola ietekmē, proti:

2013.gada 9.novembrī ap pulksten 1.^{20}, /pers.A/ Ludzas novada Nukšu pagasta Pildamuižas ciemā pa ceļu P49 „Kārsava – Ludza – Ezernieki" 36,4 kilometrā virzienā no Pildas puses uz Ludzas pusi, atrodoties alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija asinīs 1,43 promiles) vadīja automašīnu „Audi 80", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Viņš neizvēlējās pareizu braukšanas ātrumu, netika galā ar automašīnas vadīšanu, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. /pers. A/ darbību rezultātā viņa vadītās automašīnas pasažieris - /pers. C/, kurš sadursmes brīdī atradās uz aizmugurējā pasažieru sēdekļa, guva šādus miesas bojājumus: galvaskausa velves kaulu multiplus lūzumus ar atlūzumu formēšanos, galvaskausa pamatnes kaulu lūzumu vidējās smadzeņu bedrītes līmenī, galvas smadzeņu sasitumu ar asinsizplūdumiem (3) vielā paura deniņu rajonā kreisajā pusē un ar asinsizplūdumu (l) labajā pusē deniņu daivā, asinsizplūdums (2) galvas smadzeņu vielā deniņu pieres rajonā; asinsizplūdumus zem mīkstajiem smadzeņu apvalkiem paura deniņu rajonā kreisajā pusē, labajā pusē deniņu daivā, deniņu pieres rajonā; daudzšķembainu deguna kaula lūzumu ar deformāciju; sistu brūci un ādas nobrāzumus sejas labajā pusē, sistu brūci labās uzacs rajonā, sistu brūci apakšžokļa kreisajā pusē horizontālā zara rajonā, sistu brūci galvas matainajā daļā paura deniņu rajonā kreisajā pusē, ādas nobrāzumus (ne mazāk kā 15) pieres rajonā, ādas nobrāzumus (4) pieres labajā pusē, asinsizplūdumu galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas pieres paura rajonā kreisajā pusē; galvas smadzeņu vēderiņos tumši sarkanā krāsā asinis; slēgtu krūšu kurvja un vēdera traumu: mugurkaula šķērslūzumu ar dislokāciju un ar muguras smadzeņu škērsbojājumu krūšu 4 skriemeļa līmenī; plaušu sasitumu ar asinsizplūdumiem vielā, gaisu kreisajā pleiras dobumā, liesas sasitumu ar pārrāvumiem; ādas nobrāzumus uz abām ceļa locītavām, kas kopumā pēc sava rakstura atbilst smagiem miesas bojājumiem, kas ir bīstami dzīvībai. /pers. C/ nāve iestājās 2013.gada 9.novembrī no galvas smadzeņu traumas un ir cēloniskā sakarībā ar to.

Vadot transportlīdzekli, /pers. A/ pārkāpa Ministru kabineta 2004.gada 29.junija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" šādu punktu prasības:

– 4.punktu, ka ceļu satiksmes dalībniekiem jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības;

– 10.punktu, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai traucējošas situācijas un neradītu zaudējumus;

– 34.punktu, ka transportlīdzekļa vadītājam, braucot pa ceļiem, kā arī pa citām vietām, kurā iespējama transportlīdzekļu braukšana, jāievēro ceļu satiksmes noteikumu un citu ceļu satiksmi reglamentējošu normatīvo aktu prasības;

– 39.1.1.punktu, ka transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles - transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs nepārsniedz divus gadus;

– 112.punktu, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā).

Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu „Ceļu satiksmes noteikumi" 4., 10., 34., 39.1.1., 112.punkta prasību pārkāpšana, ko izdarīja /pers. A/, bija par iemeslu ceļu satiksmes negadījumam un atrodas tiešā cēloniskā sakarībā ar iestājušos rezultātu - /pers. C/ nāvi.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina un izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, prokurore un cietušais tam piekrita.

Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, atzīst, ka tie apstiprina apsūdzētā /pers. A/ vainu. Tāpēc, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo un otro daļu, nolēma tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neizdarīt, jo apsūdzētais atzina savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu un viņš piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi ar visiem lietas materiāliem, to kopumā un savstarpējā saistībā. Līdz ar to pierādījumu analīze un to uzskaitījums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu nav nepieciešami. Pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas atbilstoši Krimināllikuma 260.panta trešajai daļai.

Nosakot sodu apsūdzētajam /pers. A/, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību. Viņš izdarīja smagu noziegumu, apdraudot ceļu satiksmes drošību un izraisot cilvēka nāvi. /pers. A/ iepriekš nav kriminālsodīts (lietas 67.lapa), ir viens aktīvs administratīvais sods (lietas 68.lapa), nav psihiatra un narkologa uzskaitē (lietas 70.lapa). Viņš strādā SIA /Nosaukums B/ par elektriķi, saņem

atalgojumu EUR 500 – 600 mēnesī pēc nodokļu nomaksas (lietas 39.-40.lapa), apgādībā bērnu nav (lietas 65.lapa).

Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā par /pers. A/ secināts, ka pastāv zems risks jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanai. Pozitīvi resursi problēmu risināšanai ir vecāku un draudzenes atbalsts. Taču vieglprātīga rīcība alkohola reibumā un paziņu ietekme veicinājusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Pozitīvs apstāklis, ka /pers. A/ ir darbs, kas viņu interesē. Alkohola vai citu atkarību problēmas nav konstatētas, tomēr atsevišķos gadījumos alkohola reibumā pieļauj likuma normu neievērošanu. Tas tiek vērtēts kā riska faktors jaunu likumpārkāpumu izdarīšanai. Tā kā /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu nakts laikā, tad viņam ieteicams uzlikt par pienākumu diennakts laikā no plkst.22.00 līdz 6.00 atrasties savā dzīvesvietā (lietas 92.-96.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu apsūdzētā atbildību mīkstinošs apstāklis ir savas vainas atzīšana noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošana. Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmajai daļai viņam atbildību pastiprinošo apstākļu nav.

Ņemot vērā noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu - /pers. A/ izdarīja smagu noziegumu un izraisīja cilvēka nāvi, nav atbildību pastiprinošo apstākļu, tiesa uzskata, ka viņam nosakāms pamatsods – brīvības atņemšana Krimināllikuma 260.panta trešās daļas sankcijā paredzētajā apmērā, kas tuvāks minimālajam. Savukārt papildsods - daļēja mantas konfiskācija /pers. A/ nav piemērojama, jo viņa vadītais transportlīdzeklis - automašīna „Audi 80", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas izziņu pieder citai personai – /pers. E/ (lietas 14.-15.lapa). Turklāt tā ir bojāta ceļu satiksmes negadījuma dēļ (lietas 6.- 11.lapa), tādēļ konfiskācijas gadījumā valstij tiktu radīti nepamatoti lieli izdevumi.

Tajā pašā laikā tiesa uzskata, ka Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķu sasniegšanai, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, lai vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 260.panta trešās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana maksimālajā piecu gadu apmērā, kas bija spēkā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī. Tiesa, nosakot šī papildsoda apmēru, ņem vērā, ka /pers. A/ izdarīja smagu noziegumu pret satiksmes drošību, izraisot personas nāvi. Pie tam apsūdzētajam konstatēta alkohola koncentrācija 1,43 promiles, kas pārsniedza vairāk kā 7 reizes pieļaujamo daudzumu. Turklāt /pers.A/ transportlīdzekļa vadītāja tiesības – kategorija „B" iegūtas 2013.gada 11.jūlijā. Neskatoties uz nelielo vadītāja stāžu – 4 mēneši, viņš rupji pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, vadīdams automašīnu alkohola ietekmē un izraisot avāriju ar letālu iznākumu.

Tiesa atzīst par pamatotu /pers. A/ piemērot Krimināllikuma 55.pantu un notiesāt viņu nosacīti, jo var izciest sodu, atrazdamies sabiedrībā, Valsts probācijas dienests viņu raksturojis pozitīvi un pastāv zems risks jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanai. /pers. A/ agrāk nav kriminālsodīts, ir viņa atbildību mīkstinošs apstāklis, vienu reizi administratīvi sodīts, tiesas sēdē pauda patiesu nožēlu par izdarīto un lūdza piedošanu cietušajam. Pie tam apsūdzētais strādā algotu darbu un viņa gūtie ienākumi var veicināt pieteiktās kompensācijas atlīdzināšanu. Tādējādi tiesa iegūst pārliecību, ka /pers. A/, neizciešot sodu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus. Līdz ar to tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta sesto daļu /pers. A/, nosacīti notiesājot, nolūkā panākt jaunu likumpārkāpumu neizdarīšanu uzliekams par pienākumu nemainīt dzīvesvietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas, piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem un uzlikt par pienākumu diennakts laikā no plkst.22.00 līdz 6.00 atrasties savā dzīvesvietā, jo noziedzīgs nodarījums izdarīts naktī.

Cietušais/pers. J/ tiesas sēdē pieteica kaitējuma kompensāciju un lūdza no apsūdzētā /pers. A/ piedzīt viņam par labu morālo kaitējumu EUR 5000 apmērā sakarā ar dēla nāvi un nodarītajām ciešanām, materiālo zaudējumu EUR 1472,13 apmērā (dēla bēru izdevumi - EUR 358,13 un pieminekļa izgatavošana – EUR 1114), kā arī izdevumus par advokāta juridisko palīdzību EUR 75 apmērā (lietas 97.-98.lapa), pavisam kopā EUR 6547,13. Cietušais kompensācijas pieteikumam pievienoja SIA „Ludzas maiznīca" 2013.gada 14.novembra kvīti par bēru mielastu EUR 184,97 apmērā, IK „Gulbis" 2013.gada 14.novembra kvīti par bēru izdevumiem (zārku, krustu, pārsegu, vainagu, sēru lentu, transporta pakalpojumiem) EUR 173,16 kopsummā, zvērināta advokāta Valērija Petrovska 2014.gada 20.novembra kvīti par juridisko palīdzību cietušajam kriminālprocesā EUR 75 apmērā, IK „MARATS" pasūtījuma līguma neapliecinātu kopiju par pieminekļa EUR 1114 vērtībā izgatavošanu (lietas 99.-102.lapa). Cietušais iesniedza tiesai arī 2014.gada 4.septembra izrakstu no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, ka viņam konstatēta bronhiālā astma un no 2013.gada decembra pasliktinājies veselības stāvoklis (lietas 103.lapa).

Apsūdzētais morālā kaitējuma summu un materiālā zaudējuma kompensāciju EUR 6547,13 kopsummā atzina pilnībā un apsolīja to atlīdzināt.

Kriminālprocesa likuma 350.pants noteic, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Tiesa ir pārliecinājusies par apsūdzētā vainu kaitējuma nodarīšanā noziedzīga nodarījuma rezultātā, tāpēc atbilstoši Kriminālprocesa likuma 350.panta prasībām kompensācijas pieteikums pēc būtības atzīstams par pamatotu un ir apmierināms pilnībā.

Nosakot cietušā tiesības uz morālā kaitējuma kompensāciju un tās apmēru, tiesa ņem vērā Kriminālprocesa likuma 351., 352.panta prasības, kā arī Civillikuma 1635.panta nosacījumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmo daļu cietušajam kompensācijas pieteikumā jāpamato mantiskā zaudējuma pieprasītās kompensācijas apmēru, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda. Tomēr saskaņā ar iepriekš minētā likuma 352.panta pirmo daļu galīgo kompensācijas apmēru nosaka tiesa. Šajā likuma normā iekļauta prasība tiesai, nosakot kompensācijas apmēru, izvērtēt cietušā pieteikumu, ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru; noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu; nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu; morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu; psihiskas traumas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā, nosakot kaitējuma apmēru par morālo aizskārumu, ir ņemami vērā arī Civillikuma 1635.panta noteikumi, cik tālu tie nav pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 350.-351.pantu. Saskaņā ar Civillikuma 1635.panta trešo daļu cietušajam nav jāpierāda morālais kaitējums gadījumos, kad neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību un veselību. Tādējādi tiesa atzīst, ka apsūdzētais, izdarot noziedzīgu nodarījumu, ir nodarījis cietušajam garīgas ciešanas, jo ceļu satiksmes negadījumā mira viņam tuvs cilvēks – dēls /pers. C/. Turklāt Civillikuma 1635.panta otrajā daļā noteikts, ka atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Pārbaudījusi kompensācijas pieteikumā norādītā kaitējuma pamatotību un apmēru, noklausījusies cietušā un apsūdzētā paskaidrojumus, prokurores viedokli, tiesa uzskata, ka cietušā kompensācijas pieteikums par morālo kaitējumu un materiālo zaudējumu apmierināms pilnīgi.

Pieprasītā morālā kaitējuma summa EUR 5000 atbilst tiesu praksei un ir nedaudz zemāka par Augstākās tiesas apkopojumā norādīto apmēru, ko tiesas piemēro līdzīgās lietās. Turklāt šo morālā kaitējuma summu atzina apsūdzētais un viņš spējīgs to atlīdzināt, jo strādā algotu darbu un ir pastāvīgi ienākumi.

Savukārt materiālais zaudējums par bēru mielastu EUR 184,97 apmērā ir pierādīts ar SIA „Ludzas maiznīca" 2013.gada 14.novembra kvīti, EUR 173,16 apmērā par bēru izdevumiem - ar IK „Gulbis" 2013.gada 14.novembra kvīti, EUR 1114 apmērā par pieminekļa izgatavošanu – ar IK „MARATS" pasūtījuma līguma neapliecinātu kopiju un EUR 75 apmērā par juridisko palīdzību cietušajam kriminālprocesā – ar zvērināta advokāta Valērija Petrovska 2014.gada 20.novembra kvīti.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 108.panta pirmo daļu cietušais savu tiesību pilnīgai realizācijai var uzaicināt advokātu juridiskās palīdzības sniegšanai. Minētie izdevumi piedzenami no apsūdzētā, jo noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam bija nepieciešama advokāta juridiskā palīdzība un radīja mantiskos zaudējumus.

Kaut arī IK „MARATS" pasūtījuma līguma kopija nav apliecināta normatīvo aktu kārtībā, tiesa uzskata, ka tā apstiprina pieminekļa izgatavošanas izdevumus. Cietušā norādītā summa EUR 1114 apmērā šim mērķim nav nepamatoti palielināta, to atzina arī pats apsūdzētais un ir piedzenama kā materiālais zaudējums.

Tiesas ieskatā 2014.gada 4.septembra izraksts no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes par cietušā veselības stāvokļa pasliktināšanos no 2013.gada decembra nepamato viņa garīgas ciešanas, jo nepierāda saistību ar dēla nāvi. Šī iemesla dēļ tiesa minēto dokumentu nevērtē lietā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktam lietiskais pierādījums – automašīna „Audi 80", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, atdodama īpašniecei /pers. E/ pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 527., 528. un 529.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo, otro un trešo daļu /pers. A/ noteikto pamatsodu neizpildīt, ja 4 (četru) gadu laikā viņš neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs tiesas uzliktos un kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta sesto daļu, nosacīti notiesājot, /pers. A/ uzlikt par pienākumu: nemainīt dzīvesvietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas, piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem un diennakts laikā no plkst.22.00 līdz 6.00 atrasties savā dzīvesvietā.

Drošības līdzekli /pers. A/ līdz sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atstāt iepriekšējo – uzturēšanos noteiktā vietā.

Apmierināt pilnīgi cietušā /pers. J/ kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no /pers. A/ par labu /pers. J/ morālo kaitējumu EUR 5000 (piecu tūkstošu *euro*) apmērā un materiālo zaudējumu EUR 1472,13 (viena tūkstoša četrsimt septiņdesmit divu *euro* 13 centu) apmērā par bēru mielastu, bēru izdevumiem un pieminekļa izgatavošanu un izdevumus par advokāta juridisko palīdzību EUR 75 (septiņdesmit piecu *euro*) apmērā, kopā EUR 6547,13 13 (sešus tūkstošus piecsimt četrdesmit septiņus *euro* 13 centus).

Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā lietisko pierādījumu - automašīnu „Audi 80", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, atdot īpašniecei /pers. E/.

Spriedumu 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt vai par to var iesniegt prokurora protestu Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Ludzas rajona tiesā.

Tiesnesis G.Strucinskis